דאָנערשטאָג דער 3־טער דעצעמבער, 1931.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST - Telephones: TRINITY 6830-6831
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

דער גרויסער פראגע צייכען פון אינדיע

וואס איז מאהאטמא גאנדהי, א רעפארמער אדער אן עקסטרעמיסט?

די ראדיקאלע עלעמענטען האבען גאנדהי׳ן געהאלטען אין איין באשולדיגען, אז ער איז צו מעסיג, אז ער פירט אן דעם קאמף געגען ענגלאנד ווי א צו־מעסיגער רעפארמער. די רעאקציאנערע עלעמענטען ווידער האבען אים באשולדיג שיעור ניט אין קאמוניזם, און די אימפעריאליסטען באצייכענען אים נאך היינט אלס העכסטען שונא פון דער אימפעריע און פאדערען זיין קאפ.

וואס איז מאהאטמא גאנדהי?

א אינדישער פאקיר, א שווארץ קינסטלער, א דעמאגאג, א היפאקריט, אדער א פאלקס פירער, א נביא, א דערלייזער, א קעמפער, אדער אפשר גאר א ווילדער פאנאטיקער?

עס איז קיין צווייפעל ניט, אז מאהאטמא גאנדהי איז א היסטארישע פערזענליכקייט, אז ער איז אן איבערגעגעבענער קעמפער פאר די אינטערעסען פון אינדיע, אז ער זוכט און וויל גרייכען אומאבהענגיגקייט פאר אינדיע. עס איז אבער א גרויסער ווידערשפרוך אין זיין טעטיגקייט. לויט מאהאטמא גאנדהי׳ס לעצטער האנדלונג, איז איינס פון די צוויי: אדער ער האט זיך ארומגעזעהן, אז ער האט לכתחילה ניט גענוג געפאדערט אדער אין צייט פון קאמף האט ער געלערנט, אז מיט׳ן זעלבען קאמף קען מען נאך גרעסערע און העכערע דערגרייכען.

[...]

גאנדהי׳ס לעצטער סטראשונאק שטעלט אים אליין אוועק אונטער א גרויסען פראגע צייכען. זיינע מעטאדען און שטרעבונגען. גאנדהי וועט זיך מוזען שטעלען אין אן אנדער ליכט פאר דער וועלט מיט זיינע עקסטרימערע פאדערונגען. ווייל אום זיי צו דערגרייכען, וועט ער זיך מוזען פארוואנדלען אין עפעס אנדערש, איידער דער גאנדהי, וועלכער פאראדירט יעצט פאר דער וועלט.

דאס קען נאר פאסירען אין לאנד פון פראהיבישאן

צו די בלוט־פארגיסונגען און פארברעכענס, וועלכע דער שנאפס פארבאט האט מיט זיך געבראכט וועט צוגעשריבען ווערען נאך א קרבן. דער 17 יאריגער הערמאן נאל, פון שיקאגא, וועלכער איז געשאסען געווארען פון דעם גאטספארכטיגען "סטראפטשע" דעניעל ל. גילדעי לעצטען זונטאג אין שיקאגא.

גילדעי, וועלכער איז געווען א ספעציעלער "אינוועסטיגייטאר" פון סטייט אטוירני׳ס אפיס איז געגאנגען אין גאס לעצטען זונטאג, ווען צוויי [...]

ביזראקראטען

(טעגליכע שמועסען)

פון יצחקי

דער נאמען פון גענעראל סמידלי ד. באטלער איז אייך אפשר ניט באקאנט, אבער עס איז א פאקט אז בלויז מיט עטליכע מאנאטען צוריק איז ער געווען, אזוי צו זאגען "די טאק אף די טאון" אין די פאראייניגטע שטאטען און אפשר איבער דער גאנצער וועלט.

אין דער ליבעראלער וואכענשריפט "ליבערטי" פון היינטיגער וואך איז פאראן א לאנגער ארטיקעל, וועלכער טראגט דעם כאראקטער פון א וידוי פון דעם דאזיגען גענעראל באטלער. דער ארטיקעל הייסט: "טו העל וויטה די עדמירעלס". (צום טייפעל מיט די אדמיראלען).

[...]

ווי האלט עס מיט אנטיסעמיטיזם אין ארגענטינע?

די נייע פארלאמענטארישע וואהלען. — זיינען זיי גוט פאר אידען? — די אנטיסעמיטישע העצע וואס איז אויסגענוצט געווארען אין דער וואהל קאמפאניע. — פינסטערע כחות קריכען ארויס מיט פאגראם פראפאגאנדע, אויפ׳ן אייראפעאישען שטייגער.

(א בריעף פון בוענאס איירעס)

פון א. ל. שוסהיים

ארגענטינע האט געהאט א גרויסען וואהל־טאג.

די בירגער האבען אין איין טאג געדארפט אויסקלייבען א פרעזידענט און א וויצע־פרעזידענט פון דער רעפובליק, גובערנאטארען פאר דרייצעהן פראווינצען און אין א טייל פון זיי אויך וויצע גובערנאטארען, אלע דעפוטאטען און סענאטארען פארביידע פאלאטעס פון נאציאנאלען פארלאמענט, דעפוטאטען פאר 12 פראווינציעלע פארלאמענטען און אין די פראווינצען, וואס האבען א צוויי־קאמער סיסטעם, אויך סענאטארען צו דער אויבערשטער קאמער.

דער רעזולטאט פון די דאזיגע וואהלען, באזונדערס וועגען דעם פרעזידענט און וויצע־פרעזידענט פון דער רעפובליק, [...]

פארטייען און געפסל׳ט קאנדידאטורען, ארעסטירט אנפיהרער פון וואהל־קאמיטעטען, צוגענומען די בירגער־ביכלאך ביי טויזענטער וועהלער, ארויסגעשיקט פון לאנד באקאנטע פאליטיקער, אנולירט א שוין דורכגעפיהרטע וואהל אין דער פראווינץ בוענאס איירעס, כאטש די דאזיגע וואהל איז דורכגעפיהרט געווארען אונטער דער הערשאפט פון דער "רעוואלו־[...]

זינגער שלעכטער רעגירונגס פאליטיק.

פאקטיש זיינען טויזענטער אידישע גרויסע, מיטעלע און קליינע סוחרים און פאבריקאנטען צוטרייסעלט געווארען אין זייער עקאנאמישער עקזיסטענץ. די באנקראטען מעהרען זיך ווי שוועמלאך נאך א רעגען.

צוויי גרויסע אידישע האנדעלס־קאאפעראטיוון אין בוענאס איירעס [...]

וואטיווע און רעאקציאנערע כחות פון לאנד האט שטארק אפגעשוואכט די פאליטישע און געזעלשאפטליכע פאזיציע פון די ארגענטינער אידען.

אודאי, אויך איראנאזשען, וועלכער איז אראפגעווארפען געווארען דורך דער רעוואלוציע, איז אויך ניט געווען קיין איבעריגער אידענפריינד. ער איז אבער געווען דער פאליטישער אויסדרוק פון א פארטיי, וואס איז אלס אזעלכע געווען ווייט פון אנטיסעמיטיזם און אין וועלכער אידען האבען געשפילט א באדייטענדיגע ראלע. די קאנסערוואטיווע און רעאקציאנערע פארטייען זיינען אבער אלע אנטיסעמיטיש, כאטש ניט אין דער זעלבער מאס ווי די דייטשע אנטיסעמיטישע פארטייען.

[...]

די רעגירונג האט אויסגעשלאסען עקאנאמישע רעזולטאטען פון דער דא־[...]

(פארזעצונג אויף פיידזש 2)

געהיימע ליעבע, אייפערזוכט און מארד

פון בתיה ברץ

די שווידערליכע טראגעדיע אין אטאווא אנטאריא וועלכע האט זיך אפגעשפיעלט צווישען צוויי פריינטליכע אידישע פאמיליעס. אייפערזוכט האט געטריבען צו מארד.

ביסלאכווייז הויבט אן אויפגעדעקט ווערען דער שלייער פון געהיימניש וועלכער איז פארצויגען איבער דער בלוטיגער הורוויטש - עדעלסאן טראגעדיע וועלכע האט זיך מיט צעהן טעג צוריק אפגעשפיעלט אין דער הויפט שטאדט פון קענעדע, אטאווא.

דעם 24־טען נאוועמבער פון דאס יאהר איז דזשעק הורוויטש 30 יאהר אלט א גוט באקאנטער אידישער געשעפטס־מאן אין אטאווא געשאסען געווארען אין [...]

זיין דערקלערונג צום דאקטאר געזאגט אז דאס האט ער ניט ווילענדיג אויסגעשאסען און געטראפען זיך אליין.

מרס. עדעלסאן האט קיין ווארט ניט געזאגט. מר. עדעלסאן אליין האט אויך כמעט קיין ווארט ניט ארויסגערעדט. ווען די פאליציי איז שפעטער אנגעקומען [...]

זעהר נאהענט באפריינדעט. און די פרויען זיינען געווען הייסע פריינדינס. פונקט אזוי זיינען די מענער געווען.

מרס. הורוויטש, דעם דערמארדעטענס פרוי האט עס באמערקט. איהר געניטע פרויען אויג האט געזעהן אז איהר מאן באטרינקט זי מיט איהר בעסטער פריינדין. [...]

מיר זיינען זיי די גאנצע צייט נאכגעפאהרען. אזוי שנעל ווי דער הורוויטש אויטאמאביל האט זיך אפגעשטעלט, איז מר. עדעלסאן ארויסגעשפרונגען פון אונזער אויטאמאביל און איז צוגעגאנגען צו הורוויטש׳ען.

פאר מר. הורוויטש און מרס. עדעלסאן איז דאס געווען א גרויסע איבערראשונג וואס עדעלסאן איז פלוצלינג אנגעקומען. עדעלסאן האט זיך אבער ארייננגעזעצט מיט זיי צוזאמען און הורוויטש איז געפאהרען צו עדעלסאנס סטאר [...]

[...]